УДК 336.1

ДАВИДЕНКО А.В.
студентка, Коледж економіки, права та інформаційних технологій
РУМИК І.І.
к.е.н., доцент, ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

НЕОБХІДНІСТЬ ЕКВАЙРИНГУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Актуальність даної теми полягає в тому, що технічний прогрес і розвиток товарно-грошових відносин стали передумовами появи одного з найкорисніших винаходів за останні сто років – банківських карт. Спочатку вони були створені з метою спрощення переведення в готівку коштів, що зберігаються в банку, однак з часом функціонал карт був значно розширений, а на світ з'явився еквайринг. Цей термін, зробив банківську карту інструментом повсякденного використання для мільйонів людей.

Метою роботи є визначення сутності еквайрингу, обґрунтування його позитивних сторін та перспектив розвитку в банківській системі.

Термін «еквайринг» (англ. "acquiring") в перекладі з англійської означає «придбання» і використовується в фінансовому ринку для визначення системи прийому платіжних карт для оплати товарів і послуг, по-іншому це означає можливість розплатитися кредитною карткою без використання готівки без використання готівки.

З моменту появи цієї функції кредитна картка, яка замінює «фізичні» гроші, стала настільки потрібною, що ми вже не уявляємо можливості обійтися без неї.

У широкому розумінні еквайринг – це банківська послуга, яка передбачає здійснення технологічного, розрахункового та інформаційного обслуговування організацій по платіжним операціям за допомогою платіжних карт на обладнанні, представленому банком.

Еквайринг у межах України здійснюється виключно юридичними особами – резидентами, що уклали договір з платіжною організацією.

Щоб користуватися всіма перевагами еквайрингу, необхідно укласти договір з банком-еквайєром, що надає еквайрингові послуги, тобто банк є власником платіжного терміналу, банкомату, який встановить в торговій точці, ресторані або в іншій організації спеціальне обладнання, а саме платіжні термінали або пін-пади, якщо необхідно забезпечити прийом карт в зв'язці з касами торгової організації.

Серед видів еквайрингу в Україні можна виділити такі.

1) Торговий еквайринг. Ці операції проводяться через спеціальні POS-термінали. Під час виконання такої дії кошти надходять на рахунок підприємця. Постачальником послуг при цьому утримується визначена сума, розмір якої визначається фінансовою установою. Зміна ставки і скасування лімітів на проведення операції щільно прив'язані до обігу підприємства.

2) Мобільний еквайринг. Така система перш за все орієнтована на власників мобільних пристроїв. Завдяки їй можливий варіант здійснення

платіжної операції під час використання смартфону. Мобільний еквайринг позбавляє від необхідності робити прив'язку до конкретного місця торгівлі і дає змогу оснастити терміналами всіх співробітників фірми, навіть тих, які працюють за межами офісу.

3) Інтернет-еквайринг. Це прийом до сплати платіжних карток через Інтернет з використанням спеціально розробленого web-інтерфейсу, що дає змогу провести розрахунки в інтернет-магазинах та оплатити на спеціальних електронних платіжних системах різні послуги (мобільний зв'язок, комунальні послуги, Інтернет, тощо). Такий тип еквайрингу дає змогу провести заміну товару на гроші в будь-якому інтернет-магазині. Оплата покупки через картку в режимі онлайн не передбачає використання спеціальних додатків та додаткового обладнання. Для проведення операції досить мати доступ в Інтернет. Захист персональних даних забезпечується компанією-посередником, яка спеціалізується на зборі інформації та подальшого її надсилання в банк і продавцю. Еквайринг на сайті дає змогу одночасно задіяти величезну кількість процесів.

Серед основних переваг еквайрингу варто відзначити саме такі: компанія, яка бере для оплати товарів і послуг банківські карти, виглядає в очах клієнтів престижніше і надійніше, а альтернативний спосіб розрахунку забезпечує додаткову зручність, що створює позитивний імідж компанії. Адже покупці можуть без проблем оплачувати свої придбані речі будь-якими картами в будь-якій доступній валюті. Крім того, еквайринг також збільшує число потенційних покупців. За можливості безготівкового розрахунку покупці й користувачі різних послуг частіше витрачають більше коштів. За статистикою середній чек по платіжній картці вище готівкового чека на 30–40%. Традиційно розрахункам з використанням банківських карт більшою мірою віддають перевагу заможні верстви населення. Тому еквайринг для організації – це потенційне збільшення відсотка забезпечених клієнтів, що збільшує обсяги продажів в середньому на 20–30%. Проте і серед населення, яке має середній дохід помітне істотне зростання використання банківських карток.

Крім цього, еквайринг забезпечує економію коштів за рахунок відсутності необхідності інкасації готівки і повністю виключає ризик прийому фальшивих купюр. Банки надають партнерам різні пільги, зокрема різні дисконтні програми, знижки на банківські послуги тощо.

Еквайринг є досить вигідною послугою для обох сторін. Покупець отримує можливість проводити розрахунок під час здійснення покупки в максимально стислі терміни.

Середньостатистичним варіантом комісії за еквайринг останніми роками в Україні є «2,2% за карти чужих банків й 1% за карти еквайєра» (це відсотки від кожної операції через термінал, які банку заплатить компанія, на чиїх касах встановлені термінали). Жодних інших витрат з еквайрингу у компаній немає (табл.1)

Таблиця 1

Комісія за еквайрингові послуги в Україні за 2018/2019 роки

Банк	Комісія за платежі
Приват Банк	2,5% з карт «ПриватБанку»; 3,5% з чужих карт
«Укрексімбанк»	4% з карт «Укрексімбанку»; 5% з чужих карт
«Перший Український Міжнародний Банк»	2% з карт «ПУМБ», 2,5% з чужих карт

Отже, незважаючи на популярність у всьому світі, в Україні еквайринг сьогодні все ще знаходиться на стадії розвитку. При цьому останнім часом він є одним з пріоритетних і найбільш розвинених напрямів карткового бізнесу в Україні. Опрацьовані джерела дали змогу визначити переваги та недоліки еквайрингу як діяльності щодо технологічного, інформаційного обслуговування торговців та виконання розрахунків з ними за операції, які здійснені із застосуванням спеціальних платіжних засобів. Тому підключення еквайрингу гарантує збільшення доходів і дає змогу залучити нових клієнтів. Такий інструмент дуже зручний для всіх учасників ринку торгових і фінансових послуг.

Список використаних джерел:

1. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14

2. Про здійснення операцій із використанням електронних платіжних засобів : Постанова Правління Національного Банку України від 5 листопада 2014 року № 705. Офіційний вісник України. /2014/ № 99. Ст. 2918.

3. Що таке еквайринг і навіщо він потрібен підприємствам? URL: https://bankchart.com.ua/plastikovi_karti/statti/scho_take_ekvayring_i_navischo_vin_potriben_pidpriemstvam

4. Сутність еквайрингу, його види та переваги. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/13_ukr/184.pdf